

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

A vágóhid ügye.

Makó, szept. 16.

A vágóhid építésének kérdése már évek óta megvalósítandó ügyét képezi Makó városának. Sok ideig már nem lehet elodázni ezt a dolgot. A felső hatóság kezében van a törvényes hatalom. Ennek erejével pedig mindenkor rászoríthatja Makó városát az új vágóhid építésére. És ezt nem is lehet helytelennek minősíteni, mert a törvényes kellékeknek megfelelő vágóhid az ember egészségének is egyik föltétele.

Makó városa nagyon természetes, még mindig vonakodik a nagy költségekkel járó modern vágóhid építésétől. Pedig a vágóhid megépíthető ugyanis, hogy az nemcsak a városnak hoz busás hasznot, hanem óriási mértékben mozdíthatja elő a polgárok, különösen a gazdálkodó osztály jólétét.

Nálunk a vágóhid építését a vágatásból befolyó jövedelmekre bázisozzák. Ez nem helyes, mert ha még oly nagy is a vágatási díjakból befolyó jövedelem, abból még mindig nem lehet olyan vágóhidat építeni, mely Makó városának nagyobb hasznot hajtana, a polgárok, gazdálkodók jólétének előmozdítását célozná.

Az újabb időben azt tapasztaljuk, hogy az emberek szövetségbe állanak egymással, hogy iparuk, foglalkozásuk nagyobb jövedelmességét biztosítsák. Látjuk ezt Makón is a hagyományos szövetségében. Csak a gazdálkodó osztály nem akarja meghallani a kor intó szavát és nem akarja belátni, hogy egyesülésben rejlik az erő.

Tagadhatatlan dolog, hogy a gazdálkodó jövedelmének egy részét az állattenyésztésből, jobban mondva, az állatok hizlalásából huzza. És ezt mindenki a saját rendszere szerint üzi és pedig elég helytelenül, kis haszonra. Mert hogy történik nálunk a szarvasmarha és sertés hizlalás? Minden gazda beállít a nyomtatás elvégzése után hizlalni néhány szarvasmarhát és sertést. Ha a jószág kihizott, jön a helybeli, de nem ritkán a fővárosi kereskedő és megveszi a kihizott jószágot jóformán úgy, a hogy ő akarja. Bátran lehet ezt kényszereladásnak nevezni. Van ugyan mellette haszon is, de nem olyan, mint lehetne.

És itt már eljutottunk ahhoz,

hogy megmondjuk, miszerint a makói gazdálkodó osztálynak társaságba kellene állni és meg kellene építeni az új vágóhidat, melyet szarvasmarha és sertéshizlalókkal és huskivételre alkalmas fagyasztó készülékkel kellene összekapcsolni.

A társaság tagjai a hizlaldákban helyeznék el jószágait és esetleg pénz előleget is kapnának jószágukra, mint azt a dunántúli városok némelyikében már csinálják, vagy mint ezt az állam a dohánytermelőkkel és a cukorgyár a cukorrépa termelőkkel teszi. Ilyen szövetkezésben nem volna kénytelen a jószághizláló gazda kihizott jószágát potom áron elvesztesgetni, mert a társaság vezetősége, mint ezt a dunántúli városokban teszik, gondoskodnék jó külföldi összeköttetésekről, hol nagy haszonnal értékesítené a makói gazdálkodók jószágát.

A fagyasztó kamrákra azért volna szükség, hogy az élve el nem adott jószág levágatnék és a kifagyasztott hus külföldön hozatnék forgalomba, mert hiszen külföldön az ilyen husnak óriási ára van.

Nem vetettük volna fel ezt a közgazdaságilag nagyon fontos eszmét, ha Makó város fekvése oly kiválóan alkalmas nem volna ennek az eszmének megvalósítására. Az új vágóhid, jobban mondva gyártelep a Maros közelében építtetnék. Azért nevezhető inkább gyártelepnek, mert a levágott állatból kikerülő termékek, mint bőr, faggyu, csont, bél is itt dolgoztatnék fel. És ezeknek haszna nemcsak a gazdálkodó osztály jólétét mozdítaná elő, hanem sok, nagyon sok embernek nyújtana biztos megélhetést. Nem szólnak itt a trágyáról sem, mely így nagy tömegben kezelve, jobb anyag lenne a földre.

Egyelőre ilyen nagy vonásokban vetettük fel ezt a fontos közgazdasági eszmét, melyet talán eddig élehetlenségünk nem engedett megvalósítani, pedig elég erősek vagyunk rá önmagunkban is, mindenféle bank finanszírozása nélkül.

Felszinen fogjuk azonban tartani az eszmét és legközelebb a részletkérdéseket is megvilágítjuk csak azért, hogy a gazdálkodó osztályt fölrázzuk közönyösségéből a teltre serkentsük a saját jól felfogott anyagi érdekei megteremtése érdekében.

Népgyűlés Makón.

Justh Gyula beszámolója.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, szept. 16.

Kutya rossz sora van a magyar nemzetnek. Ugy bánnak vele s olyakat rugnak rajta, mint éppen akarják. És a nemzet tür napról-napra, évről-évre, sőt évtizedek óta. Tür szótlanul, csendes megadással, önérzet nélkül, gyáván.

De ma már csak látszat, külső szín ez a türes s ez a meghunyászkodás. Az agyokban megmozdult már a gondolat, a lelkekben feltámadt az érzés. Érezni, gondolkodni kezd a magyar állapotán s mint hatalmas kráter belsejében a vulkanikus zsarátnok, ugy emészti már a magyar nemzet lelkében az elfojtott keserűség. S mint a kráter belsejéből mind magasabbra és magasabbra, a magyar lelkekből is ugy tör már előbbre-előbbre a — félelmetes tűz.

Ha kitér a kráter lábaja, rettenetes pusztítást végez azon a tájon, — a magyar vulkanikus tűz kitérése is bizonyára megsemmisíti a magyar közállapotokat körülölelő s fojtogató egész mai rendszert.

Ezért félnek a magyar néplelek megnyilatkozásától azok, akiknek csakis a mai rothadt rendszer képes fenntartani egész existenciájukat.

De mint örültnek mondjuk azt, aki a tűzhányóhegy krátere szája ráteszi tenyerét, mert ugy gondolja, hogy visszaszorítja a kitérő tüzet, épp ilyen örület a magyar nép lelke megnyilatkozása s e lélek ereje elé még ma is gátakat emelni,

Mert ugyanis bizonyosan kitér.

Nincs is már messze az idő, mikor ez ország minden tája tűzhegygé változik, a nép lelke, a nép jogos haragja teljes erejével tör elő, hogy a régi avult világot elpusztítva földünkről, megteremtse ennek romjain a munkában élő új Magyarországot.

Azok a lelkes népgyűlések, melyeket hétről-hétre az ország minden részében tartanak, egy-egy ilyen tűzhegy felvillanásai.

A magyar nemzetnek joga van élni s jussa van ugy élni, amint

maga munkájával s eszével, lelkével meg is érdemli.

Ezt a legtermészetesebb jogot tagadják meg tőle. Nem engedik, hogy önmaga intezze a sorsát s elszedik tőle munkájának, verejtékének minden gyümölcsét. Komisz rabszolgának jobb a helyzete, mert azt legalább jól tartják, hizlalják, a magyar nemzetből nemcsak a szabadságát rabolják el, hanem elszedik a pénzét. Kenyerét is, hogy ne tudjon élni.

Rettenetes az a garázdálkodás most is, melyet a Khuen-kormány erkölcsi és anyagi legszentebb jogaink ellen véghez visz.

Nemcsak hogy mind szorosabbra és szorosabbra huzza a pórát, melyen eddig is rángatták a magyart, hanem a véderőjavaslatokkal utolsó falatunkat akarja a szánkából, utolsó fillérünket akarja a kezünkől kiszedni.

Nyomorultak, szegények vagyunk minden téren. Nap mint nap jajgatni vagyunk kénytelenek, hogy nincsenek iskoláink, nincsenek más kulturális és egészségügyi s gazdasági intézményeink, mert nincsen egyikre se pénzünk, mert mind-mind el szedik tőlünk ágyukra, katonákra.

Bármint szállítják is a főispánok az ilyen politika iránt való bizalmukat, hazugság, mely azt meri hirdetni, hogy a törvényhatóságok határozata a — nemzet szava.

A nép milliói egész mást mondanak. Hétről-hétre való népgyűléseken tiltakoznak e népölő politika ellen.

Makó város népe is impozáns módon fogja hirdetni holnapoz egy hétre, hogy — mit akar a nemzet, mit akar a nép.

Makó város közönsége a jövő vasárnap, 24-én délelőtt 10 órakor a város főterén hatalmas méretű népgyűlést rendez, hogy ezen tiltakozzék a katonai elviselhetetlen terhek ellen s hogy követelje az általános, egyenlő, titkos választójognak törvénybe iktatását, hogy ez által majd a nemzet maga intézhesse sorsát.

E népgyűlés keretében Justh Gyula, országgyűlési képviselőnk, függetlenségi pártunk országos vezére beszámolót tart.

A makói gyűlés országos jelentőségű lesz nemcsak impozáns méreteinél fogva, hanem azoknál a beszédeknel fogva is, melyek itt el fognak hangzani.

Olcsó árak!

[18]

Mengasszonyi
ajándékok!

KOCSIS és SKOPÁL

uj üveg- és porcellán üzletük aug. hó 1-én
a Böhm-házban, Ehrenfeld és Spitz vaskereskedők
helyén megnyilt.

Épület üvegezés és képkerekezés!!

Pontos kiszolgálás!

Vendéglői és kávé-
házi edények!

Az ország minden részéből zárandokcsapatok gyűlnek ide erre a napra, hogy a népjogokért küzdő apostolok igéit hallhassák.

Már eddig is bejelentették jövevényüket Földes Béla, Valentik Ferenc, Kun Béla, Jeszenszky Ferenc, gróf Batthyányi Pál, Vertán Etele, Beck Lajos, Egry Béla és Justh János, Justh-párti képviselők. S a szociáldemokrata párt részéről dr. Kunfi Zsigmond, az országos választói liga részéről dr. Ormos Ede jön el a gyűlésre. Ezekon kívül több Kossuth-párti és pártönkivüli képviselő is részt vesz. A vendégek 23-án este a gyorsvonattal érkeznek Szeged felől Justh Gyulával együtt.

Makó város népe lelkes hangulatban készül erre az ünnepre, saját gyűlésére. E nép számtalan-szor megmutatta már, hogy nagy dolgokra képes. Most is ki kell tennie magáért. Hallatnia kell a szavát, mert kell, hogy ez a szó — isten szava legyen. Ha ugy akarja e nép, becsületes, igaz, erélyes szava — isten szava lesz!

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

A mai ülés is névszerinti szavazásokkal kezdődött és — szombati nap lévén — interpellációkkal végződött.

Közben a képviselők künn a folyosón szórakoztak. Különösen lelkes a hangulat a baloldali folyosón. Andrásynak «Figyelő»-beli cikke miatt, melyet Andrassy újabb alkotmányos cselekedetének vallanak.

Andrassy ugyanis helyesli az obstrukciót, de nemcsak a jelenlegit, hanem minden olyan obstrukciót, mely a kormányok valamely nemzetellenes törekvése ellen irányul.

Hire jár a folyosón, hogy ő felsége hétfőn Khuennal együtt Lukács Lászlót is audiencián fogadja, aki állítólag a békés kibontakozás módzatait terjeszti ő felsége elé. Persze ez csak olyan találgatás.

Egynegyed 1-ig eltartott a névszerinti szavazás. Ekkor aztán elmondta Ráth Endre három régebbi és Kun Béla újabb interpellációját.

Az ülés 1 órakor végződött.

Eladó föld.

Külső legelőbeli (pusztai) négy járandó — körülbelül 14 hold területű,

szabadkézből eladó.

Értekezni lehet Martonosi Péternél, 3314. szám alatt.

Bujdosik a betyár.

Mezei Szvilenka nyomában.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, szept. 16.

A háromszoros gyilkos Mezei Szvilenka István alakja a valóság világából kezd átnőni a mítoszba. Míg ő szívében göggel és kétségbeeséssel járja az alföldi pusztákat, míg kenyér után jár, melyet úgy szerez meg, hogy itt is, ott is fegyvert szerez valamelyik tanya gazdájának, a nép fantáziája ozalatt vérrel mossa be az utját és bujdosásairól, sorsáról rémregénysorozatokat sző egybe. Itt a szemünk láttára képződik a rege.

Tegnap és ma egész Szabadka tele volt azzal a hírrel, hogy Mezei Szvilenka Istvánt Kelebián elfogták. Olajbarna arcu kelebiai magyarok mesélték egymásnak, hogy történt a letartóztatás. A legapróbb részletekig el tudták mondani, hogy történt.

Mezei Szvilenka az ő elbeszélésük szerint báró Podmaniczky kelebiai pusztáján szerdán este beásta magát egy szénaboglyába. A kelebei esendőrök valahogyan tudomást szereztek erről és körülvették a boglyát. Szvilenka mikor már látta, hogy másképp nem menekülhet fegyvert fogott a esendőrökre és háromszor rájuk lött. A golyók azonban nem találtak. Mezei Szvilenka revolveréből kifogytak a golyók, a esendőrök minden oldalról odarohantak a boglyához, lefogták a haramiát és láncot vertek kezére lábára.

Egy újságíró ezt az elbeszélést végighallgatta, s megkérdezte a parasztot:

— Láttá-e bácsi Mezei Szvilenkát?

— Már hogyné láttam volna. Még a láncokra is emlékszem, melyekkel összekötötték.

A szabadkai esendőrök közül az egyik, ki azelőtt Kelebián teljesített szolgálatot, ma reggel kint járt a piacon. Itt, ahány kelebiai ismerőssel csak találkozott, mind azzal az újsággal jöttek hozzá, hogy Mezei Szvilenkát elfogták.

Mindebből pedig egy szó sem igaz. Az igazság mindössze annyi, hogy Mezei Szvilenka ezekben a napokban valóban Kelebián bujdosik, abból azonban, hogy letartóztatott volna, egy szó sem igaz. A szabadkai esendőrlaktányán tegnap este megjelent egy feltétlenül szavahibető kelebiai uriember és elmondta, hogy Mezei Kelebián jár most, ahol egy uradalmi esősnél kap szállást. Ez a csősz régi jó ismerőse neki és minden lehetőséget elkövet, hogy elrejtse a esendőrök elől. A esendőrség már azt is tudja, ki az a csősz, akinél Mezei tartózkodni szokott, ezt azonban a nyomozás érdekében titokban tartja.

Még legfeljebb 48 óra és Mezei Szvilenka István a esendőrség foglya lesz.

Követelje mindenki az újság-árusoktól a „Makói Független Ujság”-ot. A „Makói Független Ujság” mindenben a közönség érdekeinek szószólója és támogatója s az igazi függetlenségi-és 48-as eszmék kitaró harcosa.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Szeptember 17. Vasárnap. Római kath. A 15 Lambert.Gör. kath: Szeptember 4 B 14 Babil. — Nap kél 5 óra 38 perc kor, nyugszik 6 óra 9 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Egyelőre még derült és melegebb idő várható. Sürgőmprognozís: Százak, melegebb. Déli hőmérséklet: 21.8 fok Celsius.

Meghívó.

A szeptember 24-ikén tartandó népgyűlés előkészítésére kiküldött bizottság tagjait kérem, hogy 17-én (Vasárnap) délután 3 órakor a függetlenségi és 48-as ill-ik olvasóköri helyiségében (Postaház udvarán) fontos értekezletre teljes számmal legyenek szívesek megjelenni.

Tisztelettel
Szilvassy Alajos
elnök.

)(Szabadságon. A vármegye alispánja ma Urszinyi Endre nagylaki főszolgabírónak 4 heti szabadságipót engedélyezett.

)(Az állandó választmány ülése. Makó város állandó választmányát ma délelőtti ülésre hívta össze Galambos Ignác dr. polgármester, hogy előkészítsék a 18-án tartandó rendkívüli közgyűlésnek egyetlen tárgyát, a városi tisztviselők nyugdíj szabályzatát. Az állandó választmány tagjai azonban nem jöttek össze.

)(Tatarozzák a városházát. Mint megirtuk a városi széképület tatarozási munkálataihoz a napokban fogtak hozzá. A munka gyorsan halad előre és rövid idő alatt el is készül. Ekkor aztán újból egy helyen lehet csoportosítani a most szétszórt hivatalokat.

)(Istentisztelet a reformátusoknál. A holnapi vasárnapon a reformátusoknál az istentiszteleteket a következőleg tartják meg: Az ó-templomban délelőtti 9 és délután 2 órakor, prédikál Kocsis János makói vallásniti lelkész, az új-templomban ugyanazon időkhben Kócsy János segéd-lelkész. A rákosi iskolában délelőtti 9 órakor Bereczky László lelkész prédikál.

)(Csanádpalota a szegedi küldöttségben. A szegedi egyetem dolgában — tudvalevőleg e hó 20-án monstre-küldöttség megy a kormányhoz. A küldöttségben a Szegediekön kívül Csongrád — Csanád és Torontál megyék községeknek a kiküldöttei vesznek részt. Szeged város meghívását ma tárgyalta Csanádpalota község képviselőtestülete, a mely egyhangulag elhatározta, hogy a küldöttségben képviselteti magát. A küldöttségbe a község jegyzőjét Nicholics Aurélt küldte ki a képviselőtestület.

)(Betiltották a marosvásárhelyi népgyűlést. Marosvásárhelyről jelentik: A

rendőrfőkapitány ma betiltotta azt a nagyarányú népgyűlést, a melyet Marosvásárhely népe akart megtartani az obstrukció mellett Justh Désy és több Justh-párti képviselő részvételével. A rendőrfőkapitány intézkedése nagy felháborodást keltett. — És az együgyű szolgálattelk még most is azt tartják, hogy Magyarországon teljes szabadság van, a mikor szinte napról-napra rabolják el a kormány csatlósai legszentebb szabadság jogainkat. Mint Marosvásárhelyen is most a gyülekezési jogot.

)(Hagymakertészek gyűlése. A makói hagymakertészek szövetezete holnap Vasárnap délelőtti 9 órakor az Érdeky-féle nagy vendéglőben tartja évi rendes közgyűlését, melyre ezuton is meghívják a szövetezet tagjait.

)(Mérlegok a piacon. Pákh Kálmán gazdasági szaktanácsos, hogy eleje vételessék a piacon napirenden levő helytelen gabona mérésnek, javaslatot terjesztett be a városhoz, hogy a gabona piacon két mázsa állítsassék fel, a szalma piacon pedig egy kocsi mérleg.

)(Kolera fészek. A kolera, ugy látszik, mégis terjedőben van. Végre belátta azt nagysokára a belügyminiszter is, mert ma leiratban arról értesítette Csanádvármegye alispáni hivatalát, hogy Ujpestet, mint a terjedő kolera főfészke, fertőzött területnek minősíti és vesztgár alá hejjezi.

)(Pótvásár Makón. A miniszter által engedélyezett pótvásárt ma délelőtti tartották meg Makón. A hasított körmű állapotban a felhajtás elég nagy volt és nem lehet azt mondani, hogy a kereslet kicsiny lett volna.

)(A «színházi újság.» A makói «Színházi újság» harmadik száma szombaton délután jelent meg s kedves ujtás van benne az, hogy közli Nagy Dezsőnek, a társulat kiváló művész tagjának, jól sikerült arcképét. Közli vasárnap délutántól kezdve a jövő hét szombatjág az összes szinlapokat a szereplőkkel együtt, minden darab ismertetését, ezenkívül egy-egy bájos dalt az „Ártatlan Zsuzsika”-ból és a jövő héten bemutatásra kerülő „Halhatatlan lump” című operettből. Egyes számok a „Makói Független Ujság” kiadó-hivatalában, az újságárusoknál, a színházi pénztárnál és a színházi jegyszedeőknél kapható 20 fillérért.

)(Szociálisták a hadsereg ellen. Olasz, osztrák és magyar szociálisták találkozása lesz ez év karácsonyán Triesztben. A konferencia tiltakozás céljából gyűl egybe. Tiltakoznak a három állam militarisztikus terhének emelése ellen és követelik a fegyverkezés terheinek csökkentését, az állandó hadsereg helyébe a nép általános felfegyverzését és fegyverképesse nevelését. A demonstráción mindhárom országból sokan vesznek részt.

)(Épül az új zsidótemplom. A makói izraelita hitközég már lebontatta azokat a régi épületeket, melyek építendő új templomának útjában állottak. A vállalkozók ma fejezték be a bontás munkálatait és hétfőn fognak hozzá az alapozás munkálataihoz.

A közkedvelt makói IDEÁL-crème, ma már a legtökéletesebb arcfinomító

vegyi készítmény, mely állandóan használva, az arcnak üdeséget, szépséget kölcsönöz. Egyedül a készítőnél,

Kudar Lajos

makói újvárosi gyógyszerárban kaphatók.

Ideál-crém 1 tégely 1 korona, Ideál-tej 1 korona, Ideál-szappan 70 fillér, Ideál-pouder 3 féle színben, u. m.: fehér, rózsás és krém színben, dobozza 1 kor. Csak az a valódi készítmény, mely törvényes védjegyben KUDAR-néval van ellátva. E készítmények Párisban 1897-ben aranyéremmel, díszokl. és francia éremkereszttel lettek kiténtetve!

A KORMÁNY MEGVONTA
A NAPTÓL
A CORPOLTÁLÁST.

A ZÖLD BÉKA

megadja a jogot, mert a NAP hirdetése
révén jutott
360 drb. női- és leány télikabátokhoz,
amelyet olcsón árúsít a püspökkerttel szem-
ben levő üzletében.

Papp Antalnénak a Petőfi-
utca 17. ujszám alatt levő

háza eladó

szabadkézből örökáron. Ugyan-
ott beteg részére egy toló-
kocsi is eladó. Értekezni lehet
a tulajdonosnál fenti szám alatt.

Keresek egy ügyes cserepégető mestert

ki már most a kemence fel-
állításánál is segédkezne, Aján-
latok az eddigi bizonyítványok-
kal PÁRTOS SANDOR címére
Kübekházára küldendők.

Gabona-rosták

egy trienre és
házi butorok
eladók. Bővebbet Marosi Imre-
nél, Eötvös-utca, 18. szám
alatt.

I. közönség figyelmébe.

Tisztelettel vanszerencsém
felhívni Makó és vidéke
b. közönségét modern

festőműhelyemre,

hol készítek e szakmába
vágómindenféle templom-
és szoba-diszt. a külföld
legizlésebb mintájára.
Elvállalok: templom- és szoba-
festést, aranyozást, mázo-
lást és szoba-kárpitozást,
külső h-mlokozat festést
x a legdiszesebb kivitelben. x
Makó és vidéke n. é. közönsé-
gének becses pártfogását kérve
tisztelettel:

Apjok Sándor
festő Makó, Szent István-tér 12. sz.

Két jó jártas

kocsis

jó fizetéssel felvétetik
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Tájfajta párosítás.

A nagymajláthi tájfajta tele-
pen a következő sorrendben
tartatik meg:

Szeptember hó 24-én Tót-
komlós és a szomszéd köz-
ségek.

Szeptember hó 25-én Nagy-
majláth és Makói tanyák.

Szeptember 26-án Alberti,
Pitvaros, Ambrózfalva, Csa-
nádpalota és a szomszéd köz-
ségek.

Nagymajláth, 1911. szept-
ember 11-én.

Tájfajta kezelőség.

özv. Szentpéteri Sándorné Gera
Rozáliának Hatrongyosson Csi-
kós Kis István szomszédsá-
gában

félfertály tanya-földje

eladó, — Bővebb felvilágosi-
tást ad az eladó, vagy meg-
bizott Apjok Imre, 921. tanya-
szám alatt.

A Deák Ferenc-utcában finom

rózsakrumpli

kapható

Sattelesz, Politzer, Glück cégnél.

Kiadó ház.

Lonovics-
sugárton
most épülő házam, melyben
négy szoba van, az összes
mellékkeliségekkel novem-
ber 1-től bérbe kiadó.

Dr. Kiss Pál
ügyvéd.

Földhaszonbérbeadás.

A rákosi-ut mentén, Makótól 12
kilométernyi távolságra

3 köblös föld

hagyma alá 3 évre kiadó.
Értekezni lehet özv. Molnár István-
nénál, Tisza-utca 2638. szám alatt.

Eladó föld.

A gacsibai belső nyomáson

8 hold föld

hereföldnek való, örök áron eladó,
vagy haszonbérbe kiadó. — Érte-
kezhetni lehet

Ratkay János kereskedőnél,
Sirkert-utca, 486. sz. a.

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel
ellátva rendkívül jutányos árak mellett.
Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék áren-
gedmény. Erős vasúti és munkás órák pontosan besza-
bályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a leg-
magasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem.
Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben.
Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb
kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Hirdetéseket jutányos áron vesz fel a kiadóhivatal.

Pontos és figyelmes
kiszolgálás.

A vevőközönség figyelmébe.

Ha szép, jó- ujj árut olcsóért akar

vásárolni, úgy ne mulassa el az olcsóságáról híres
„Menyasszonyhoz“ címzett

rőfös- és divatáru üzletet

felkeresni a Dessewffy-téren, Makói Ujság bérházában,
(püspökkerttel szemben). ahol minden e szakmába
vágó cikkek igen izléses választékban kaphatók és
így mindenki saját érdekében cselekszik ha ruha
szükségletét a fent nevezett cégnél szerzi be.

Egy próba vásárlás mindenkit meggyőz.

Szolid
árak.

Világhírű jó és olcsó természetes ásványviz!

Gróf Schönborn-Buchheim Károly Beregmegyei uradalmából:

A luhi Erzsébet gyógyforrás

gyomor bajok elleni specificum.

A gyomor rendellen működésénél, gyomorsav képződésénél,
gyomorégés, köhögés, a gyomor elnyálkásodása a gyomor és
bél kronikus hurutja, alkalmával kitűnően beválik, a torok, gége
és a hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital! Elsőrangú a Giesshüblivel!

Polenai gyógyforrás. Elsőrangú diatétikus víz; leg-
üdítőbb asztali víz. Borral
vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

o o o Egyenrangú a krondorfi vízzel. o o o

Szolyvai gyógyforrás. Dr. Kétli, dr. Bókai, dr.
Widder-Hoffer, dr. Than, dr.

Irsai Arthur, dr. Fodor József tanár urak és számos orvosi te-
kintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánltatik:
köszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; cukorbetegség,
hugyhomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágy-
talanság és gyomormegbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő víz! Egyenrangú a bilini vízzel!

Kapható minden jobb fűszerüzletben, vendéglőkben, kávéházak-
bar, drogériákban és gyógyszerárakban.

Vezérképviselő és raktár: **Ábelesz Sámuel,** szállító Makó,
Megyeház-utca.

Uj Vitális.

A debreceniek réme.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, szept. 16.

Hónapok óta rettegésben él Debrecen külsőségeinek lakossága Juhász Sándor, egy jó családból származó fiatalember miatt, aki mindenütt második Vitális Imrének nevezte magát. Juhász Sándor eleinte csirkelopásokon kezdte, ezekért fogságot szenvedett, mikor kiszabadult, a nagyerdei Dobospavillonba betört s nagyobb értékeket rabolt el.

Ezután a várost környező tanyákon és kertészekben ütötte fel tanyáját. Estefelé bujt elő rejtekhelyéről egy vadászpuskával s a kazafelé tartó gazdákat lelövésével fenyegetve, kifosztotta.

Mintegy 6 hónap óta harmincnégy feljelentést tettek Juhász ellen rablás, utonállás és betörés miatt, de elbujdosott, hogy elfogni nem lehetett. A rendőrség hetek óta üldözte már Juhászt, aki este a Csige-kertben olyan biztonságban érezte magát, hogy pénzért, ételért és italért bekopogtatott a házakba s megtörtént, hogy éjnek idején az ágyból ráncigálta ki azt a gazdát, a kinél látogatást tett.

A rendőrség végre tegnap éjjel elfogta. Dobos József rendőrbiztos tizenkét rendőrrel valószínűs hajtóvadászatot tartott a szőlők között. Egy bokor alján rátaláltak a veszedelmes emberre, a kit megköltözték s bevitték a rendőrségre. Mikor elfogták, mellette hevert kéllövetű puskája s a zsebei tele voltak töltényekkel.

Kihallgatásakor a rendőrséget is megfenyegette azzal, hogy ha kiszabadul, legyilkol mindenkit.

Juhász azt állítja, hogy két bűntársa van, de a nevüket nem árulja el.

Érdemes olvasni!

Uj láncoskut gummik nélkül, óránként 20 ezer liter vizet felhoz, egy fiu hajtása által.

Uj szívónyomó és forgó kut

meglepően működik. 20 méter távolságra fecskendez mindkettő, befagyásmentes

és használatban láthatók.

Kaphatók:

Halász Á. gépüzletében

Makó, (Főtér.)

Fecskendőt pótolja és az udvar disze. Minden vidékre szállítatik.

Kiadó föld.

A Királyhegyesi ut mentén Dégi József összes

ugar földje

vetemény alá 2 évre kiadó. Értekezni lehet: ugar-tanya 85. szám alatt.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ő maga. (42) VI.

Az első emberevő lakoma.

A házasságomat követő napon még jobban felvilágosítottán a bentszülöttek szokásait illetőleg, Gundát vártam és egész nyugodtan azt az indítványt tettem neki, hogy cseréljünk feleséget. Ezt az ajánlatot alárendelt meglepéssel fogadta, majdnem szent örömet áruult el és nem sok további alkudozás kellett hozzá, hogy teljes legyen az alku; és mellesleg megjegyezve, ez nagyon is mindennapi dolog volt, teljesen törvényes és elismert az összes törzsek által. Yamba tele volt erővel és csdásan találékony eszű, ami száz meg száz rendkívüli esetben ki fog tűnni ez elbeszélésben.

De azt kérdeheti valaki, mi van az én Bruno kutyámmal? Nos én hálásan azt felelem, hogy még mindig velem volt, de hosszú időbe került, míg megszokta új környezetét; különösen pedig nem volt hajlandó összebarátkozni azokkal a nyomorult dügékkel, melyek a tábor körül vakogtak s ha nem vigyázott magára, akárhányszor megrohanták, ő azonban merészet felvette, velők a harcot, mert sokkal erősebb volt nálók. Pár nap alatt beletaláltam magamat új helyzetembe, bár nem szükség megjegyeztem, hogy nem volt szándékom ez isten háta mögötti helyen maradni tovább, mintsem segíteni tudok magamon.

Ez volt a tervem. Mindenek előtt meg akartam ismerkedni a feketék szokásaival, a bushmanokkal és az országgal. Tudtam, hogy örűtség volna tőlem megpróbálni e vendégszerető vidék oda hagyását anélkül, hogy alaposabban ismerném az ország földrajzát és népeit. Még mindig megvolt az a reményem, hogy vagy képes leszek egy napon elmenekülni a tengeren a csónakomon, vagy felvethetem magamat valamely oda vetődő hajóra. A feketéktől hallottam, hogy nem egyet láttak elhaladni bizonyos távolságban.

Minden reggel talpon voltam napkeltekor és — örökeletű remény — legott kutattam, nem veszek-e észre valami vitorlát. Majd megfürödtem egy cápamentes lagunában s fürdés után a parton szaladgálva szárítottam meg magamat.

Yamba e közben kiment gyökereket keresni reggelire és ritkán tért vissza az én már említett kedvelt vizililiom-gyökerem nélkül.

A következő évek alatt több ízben megtett ez a hőslékű teremtés száz mérföldnyi utat is gyalog, hogy pár szál sós füvet hozzon nekem.

(Folyt. köv.)

Egy jó családból való üzletemben borbély tanoncúl felveszek.

Stolcz Vilmos.

Makó, főtér.

Föld-haszonbérbeadás.

Az Ugar 35. szám alatt levő

10 köblös föld

hagyma alá, a Szegedi-utfélen 12 kis hold föld gabona alá több évre kiadó. — Értekezni lehet Truth Ferencsel, Apafy-utca 19. szám alatt.

Fűszer és liszt üzletbe egy bolti szolgáló

jó fizetéssel felvétetik.

Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Pályázati hirdetés.

A makói református egyháznál, az adószedői állás megüresedvén, arra pályázat hirdettek.

Fizetés évi 730 korona, havi előleges részletekben.

Pályázók kérvényeiket f. év szeptember 20. árá az egyháztanács elnökségéhez adják be.

A megválasztott adószedő köteles 2000 korona biztosítékot betáblázással, vagy elfogadható értékpapirban az egyháznak biztosítani.

A ref. egyház elnöksége.

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.

10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 frt.

Valódi ó-törköly pálinka literje 1 frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódiságért szavatosságot vállal a cég. (12)

A kiscsanádi órház előtt

10 köblös föld

hagyma, vagy gabona alá 1 évre kiadó. Értekezhetni lehet Hünfalvi-utca, 2537. régi sz. a.

Kecskeméti Károly tulajdonosnál.

Felvétetik gazdasági cselédnek

2 nős ember

október hó 1. belépésre.

Kövecs Antal építésznel.

A Makói Takarékpénztár épületében a Borsy Imre által bérelt

bolthelyiség

esetleg két üzlet számára 1912. majus 1-től fogva kiadó.

FIGYELEM!

ÉRTESETÉS!

Aki földjére és házára hosszú vagy rövid lejáratu törlesztéses

4, 4¹/₂ Pénzkölcsönt akar fölvenni, vagy aki építeni szándékozik és ahhoz I. és II. helyre

építkezési kölcsön

szükséges, az forduljon bizalommal az alanti bankirodába, mert megbízást kaptam az ország legnagyobb pénzügyintézetétől, hogy megfelelő tőke törlesztéssel 10 évtől 60 évig terjedő időre folyosíthatok 4, 4¹/₂ kölcsönt. Megbízatom folytán a kölcsön megszerzését teljesen díjtalanul eszközölöm, mivel intézeteim által leszek honorálva. Makó, Uri-utca Bóhm-féle ház.

Kenyeres Izsó

Ügynökökkel kérem nem összetéveszteni.

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű helybeli és vidéki uriközönséget, hogy az őszi és téli áruim megérkeztek.

Legfinomabb angol-, skot- és honi gyártmányok nagy választékban.

Ujjonnan s modernül berendezett szabó-műtermemben, ahol csakis legújabb divat szerint és legjutányosabb árak mellett készülnek, u. m.:

szalon-, utcai- és sport öllönyök, felöltők, télikabátok, stb. stb.

Az uri közönség becses pártfogását kérve, — kiváló tisztelettel

Ifj. ANTAL JÓZSEF

Makó, Dessewffy-tér 13. sz., (Makói Ujság bérpalotájában).

Földek eladása és vétel.

Legújabb angol szabás!

Házak eladásait eszközölöm díjmentesen.

Pontos és szolid kiszolgálás!

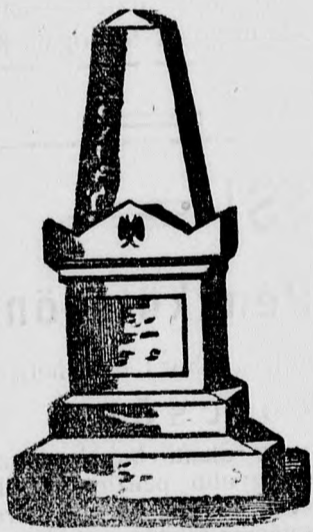
Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar **a Makói Független Ujság** hirdetései útján.

Rikkancsek felvételnek a kiadóhivatalban.

Glück Samu

Csanádmegye legnagyobb gépraktára
Makó, (főtér.)

A legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít: Legjobb minőségű acélból készült egyes és kettős ekéket és ekéfejeket, tárcsás-, fogas és láncboronákat, világhírű „Losonci Drill“ hengeres szerkezetű vetőgépeket, műtrágya-szóróval kombinált, mérítős szerkezetű „Rekord Drill“ vetőgépeket, páros-sorú legtükéletesebb Kalmár-féle rostákat, trióróket, újonnan hitelesített mérlegeket és súlyokat, répavágókat, lábballhajtós morzsolókat, vízmentes-ponyvákat, zsákokat, gép-szijakat és olajokat, legújabb szerkezetű varrógépeket és kerékpárokat, gummik és kerékpár felszereléseket mindenféle kerékpárhoz. o o Gramofionok- és legújabb lemez-ujdonságok nálam minden időben megtekinthetők és beszerezhetők.

Valódi márványból készit sirköveket
Glück Lajos,
kőfaragó

(1) Makó, Szegedi-utca.

Ahol a sirkövek faragásáról és teljes készítéséről mindenki bármikor meggyőződhetik.

Raktáromon mintegy 500 darab áll választékul.

GONDOLJATOK JÖVŐTÖKRE!

Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit úgy óvhatja meg kétségtelenül legjobban, ha a

„BIOS“ Temesvári Kölcsönös Segélyző Szövetkezet biztosítási kötvényeit megveszi. Mindenki biztosíthat itt ma-

gának tíz korona egyszeri beiratási díj, 12 korona évi tagsági díj, továbbá két korona esetenkénti elhalálási járulék fejében már egy évi tagság után: halálesetre 2000 koronát, három évi tagság után: keresetképtelenség esetén ötven korona havi segélyt, harminc évi tagság után: 600 kor. évi járadékot. Csekély havi járulék ellen mindenki biztosíthat leányának kétezer korona hozományt, fiának kétezer korona önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnnek a további befizetések és a leány 20-ik, a fiú 16-ik életéveig 30 korona havi járadékot kap, továbbá házasság, illetve nagykorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. Az intézet a legnagyobb biztonságot nyújtja. - Ez évben a biztosított összeg 20 millióra rug. Az állampénztárban 200.000 korona biztosítéki alap van elhelyezve. Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgál a „Bios“ Kölcsönös Segélyző Szövetkezet igazgatósága, Temesvár, Belváros, Széchenyi-u. 4. **Baurnefeind Mihályné, Makó,** Helybeni képviselő: Megyeház-utca 23. szám.

Ügyes és megbízható urak és hölgyek mint üzletszerzők kerestetnek.

Ibolya-cräm, Ibolya-szappan,
Ibolya-puder, legjobb hatású arc és kéz-finomító szerek.

Egyedül kaphatók:

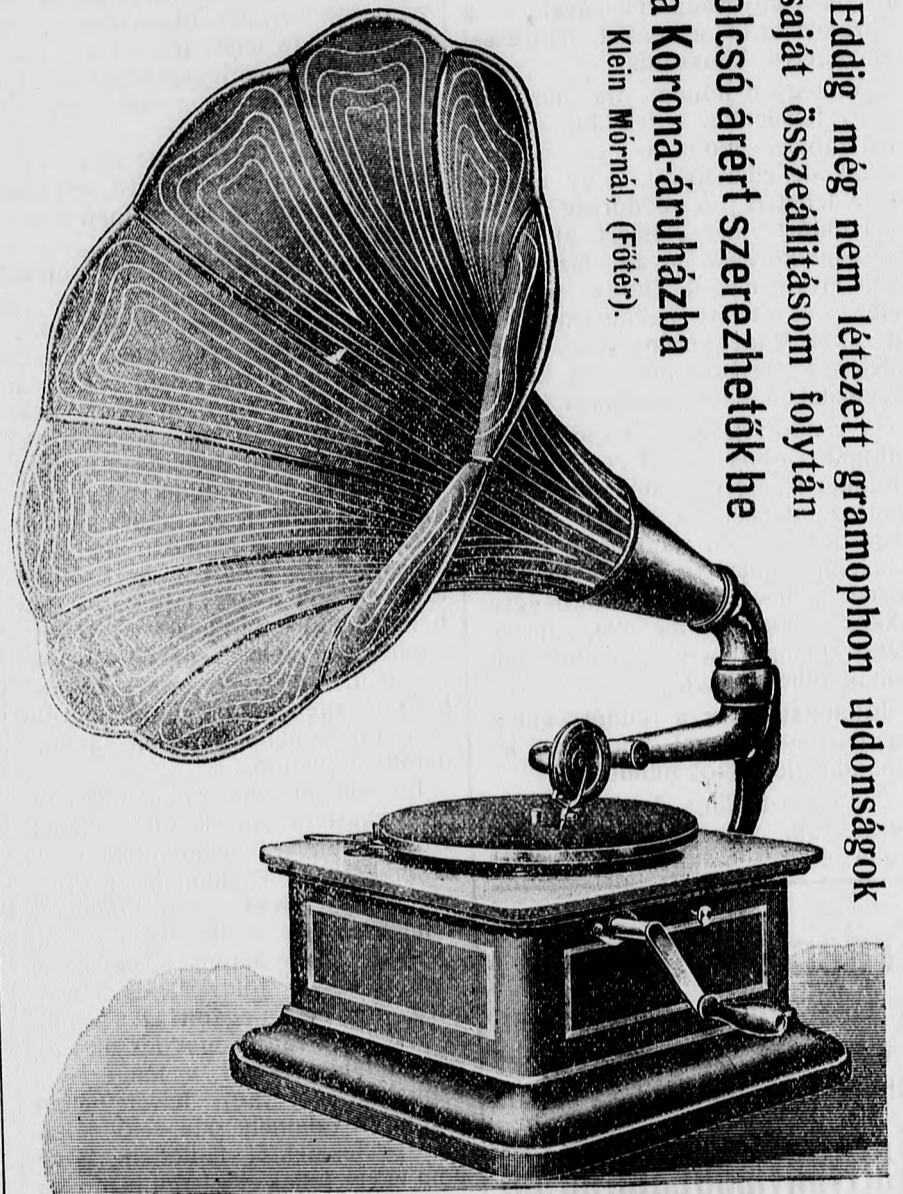
VÉBER & BÁRÁNY

„Az Isteni gondviseléshez“ címzet gyógyszerárában.

Makó, Szegedi-utca.

Ára: Ibolya-cräm 1 korona.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különleges-ségekben, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (5)

Eddig még nem létezett gramophon újdonságok saját összehállításom folytán olcsó árért szerezhetők be a Korona-áruházba Klein Mór-nál, (Főtér).

Alulirott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Dessewffy-tér 31 szám alatt o o o levő kovács- és lakatos műhelyemet nagyobb szabású iparteleppé alakítottam át,

melyet a legmodernebb munkagépekkel szereltem föl. - Így abban a helyzetben vagyok, hogy úgy a kovács, mint a lakatos munkák körébe tartozó megbízásoknak a legpontosabban és legjutányosabban teszlek eleget. - Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek autogén-heggesztő berendezésemet, mely 1 millimétertől 250 milliméterig vág és heggeszt. - Raktáron tartok láncos kutakat és mindenféle gazdasági gépeket.

Kérve a nagyérdemű közönség b. pártfogását tisztelettel

Gulácsi János.

(20)

Kovács segédeket felveszek magas fizetéssel.